

Zemeljski plazovi v indijskem mestu Kedarnath. (Fotografija: Vaibhav Kaul, Univerza Sheffield, VB)

Več zemeljskih plazov zaradi človeških posegov

Zemeljski plazovi so velika količina prsti, skal, kamenja, blata, ki se premikajo navzdol po hribu ali pečini. Povzročajo škodo na hišah in ljudeh. Zemeljski plazovi lahko nastanejo ob močnejšem deževju, ko se struktura zemeljske prsti zmehta in prične drseti z raznovrstnim materialom po pobočju hriba. Plazove lahko povzročijo tudi človeške dejavnosti, kot so gradbena dela in rudarjenje. Razstreljevanje rud v rudnikih lahko oslabi trdnost tal.

V novejših raziskavah, ki so bile objavljene v reviji *Natural Hazards and Earth System Sciences* (Naravne nesreče in znanosti o zgradbi Zemlje), sta angleška znanstvenika Melanie Froude in David Petley (z Univerze Sheffield, VB) proučevala zemeljske plazove po svetu, ki so se zgodili med letoma 2004 in 2006. Znanstvenika sta se usmerila na smrtonosne plazove, ki so povzročili tudi človeške žrtve. Želela sta ugotoviti, kje so bili plazovi uničujoči za ljudi in kaj jih je povzročilo.

Zbrala sta informacije o več kot 4800 zemeljskih plazovih. Ugotovila sta, da je zaradi plazov po svetu umrlo več kot 50 000 – in sicer med letoma 2004 in 2006. Večina zemeljskih plazov (75 %, ali trije od štirih) se je zgodila v Aziji.

Veliko število plazov (79 %, skoraj osem od desetih) je nastalo zaradi dežja in razmočene zemlje. Raziskovalci so tudi ugotovili, da narašča število smrtonosnih plazov zaradi človeških dejavnosti. Znanstveniki menijo, da bi s strogo zakonodajo o rudarjenju ter varni gradnji cest in stavb, lahko preprečili plazove, ki jih povzročajo ljudje.

Izobraževanje je tudi pomembno. Melanie pravi, da so v Nepalju naleteli na veliko nesreč, kjer so bili udeleženi otroci. Mnoge je ujel plaz, ko so iskali v hribovitih delih barvasto glino za dekoracijo hiš ob verskih festivalih. Izobražena družba, ki pozna varno delo na hribovitih predelih, bo lahko zavarovala življenja.

Pogovorite se s svojim učiteljem ali starši

Kje so vzroki za nastanek zemeljskih plazov?

Kako bi zmanjšali število žrtev ob zemeljskih plazovih?

Na spletni strani National Geographic, film: <https://egu.eu/4R8HYF/> poiščite več informacij o zemeljskih plazovih.

To je otroška verzija za javnost Evropske zveze geoznanosti (EGU); tiskani izvod: 'Landslides triggered by human activity on the rise' (Več zemeljskih plazov zaradi človeških posegov). Besedilo je napisala Bárbara Ferreira (EGU menedžerka za medije in komunikacijo); recenzijo besedila za znanstveno javnost sta pripravili Melanie Froude (oddelek za geografijo, Univerza Sheffield, VB) in Cindy MoraStock (oddelek za znanosti o Zemlji, Univerza Concepción, Čile). Besedilo za izobraževalne namene je pripravila Monica Menesini (upokojena učiteljica, Italija). Besedilo v slovenščino prevedla Lenka Žigon (profesorica, BC Naklo). Za več informacij pogledjte <http://www.egu.eu/education/planet-press/>.

